

## Община Крушари

### Суха река

**Суха река минава през землищата на община Крушари и община Тервел.** Долината на суха река с прилежащите ѝ суходолия, скали и скални венци по склоновете обхваща участъка от село Карапелит до село Краново на север. Между селата Ефрейтор Бакалово и Брестница тя преминава в язовир с дължина 7-8 км. Хълмовете по суходолието са обрасли с дъбови гори, по-рядко само с цер, по-често - смесени гори от цер и келяв габър. Откритите пространства около долината са заети със селскостопански земи и пасища, а бреговете са обрасли с водолюбива растителност.

**Суходолието на Суха река е едно от петте най-значими места в страната за червения ангъч /*Tadorna ferruginea*/, белоопашатия мишелов /*Buteo rufinus*/, малкия креслив орел /*Aquila pomarina*/ и бухала /*Bubo bubo*/, където тези видове, защитени от ЮНЕСКО, гнездят в значителни количества.** По Суха река се срещат представителни гнездови популации и група от видове, характерни за откритите пространства и преходните местообитания на границата на гората - градинската овесарка /*Emberiza hortulana*/, синявицата /*Coracias garrulus*/, късопръстата чучулига /*Calandrella brachydactyla*/, горската чучулига /*Lullula arborea*/, полската бълбрица /*Anthus campestris*/, совоокия дъждосви-рец /*Burchinus oediconemus*/, ястребогушото коприварче /*Sylvia nisoria*/, червеногърбата сврачка /*Lanius collurio*/ и черночелата сврачка /*Lanius minor*/. Суха река е един от най-важните миграционни коридори в Добруджа, като се явява типично място с тесен фронт на миграция за щъркели и грабливи птици. Ежегодно по време на есенна миграция от тук преминават повече от 37 000 щъркели и 5000 грабливи птици.

Скалите и скалните венци са предимно варовикови и със средна височина около 20м. с множество нишки, корнизи и малки пещери. По бреговете на Суха река се намират едни от най-ранните скални манастири, открити не само в нашите земи, но и въобще на територията на Европа и обитавани през цялото I хил. Сл. Хр. Те са разположени в естествени пещери, част от които впоследствие допълнително са обработвани. Най-голямото им средоточие е край селата Балик и Оногур. Някои учени предполагат, че център на монашеския живот по тези места е бил манастирът "Гяур евлери", чието име означава "християнски къщи". Той е разположен в скалите на десния бряг на Суха река, срещу с. Балик и недалеч от с. Ефрейтор Бакалово. Комплексът се състои от църква и девет монашески килии, изсечени в самия скален масив на три етажа, които са свързани помежду си. Интерес представляват кръстът, изсечен върху олтарната маса в църквата, както и множеството графити в подножието на скалния масив, оставени най-вероятно от монаси и поклоници.

Недалеч от Гяур евлери, в Сандъккли маара (Раклената пещера) са разположени и няколко единични отшелнически килии, както и църквата гробница, в която са били погребвани монасите.

В района се извършва горскостопански дейности, а на места се отглеждат млади тополови насаждения. Язовирът е подходящ за спортен риболов, а по долината се ловува.